

mult, înșelată de soț – trăia cu soțul verișoarei ei. Fata se decide să-și trăiască singurătatea fugind de cei care au mințit-o. Verișoara știa și a încercat să-și construiască o viață paralelă cu minciuna, departe și alături de soțul pe care îl iubea, o existență alcătuită din capricii și devotări aleatorii. Și-a consumat singurătatea în vârtoarea unei lumi agitate. Mama a acceptat legătura adulteră, tânjind mereu după soțul pierdut. A fost singură, deși era iubită. Femei pudice și discrete, bărbați supuși convențiilor își caută adevărul ascuns de propria conștiință. Trei versiuni ale singurătății în trei scrisori, unde, în absența comunicării, personajele își deșartă preaplînul, învingându-și reținerile. În spectacol, aceste scrisori sunt trei monoloage-povestiri întrerupte de fulgerătoare momente de dialog, de contact uman real. Cadrul lor este o grădină japoneză unde bărbatul-poet-povestitor pune pietricică lângă pietricică, vizualizând cadrul minimal al acțiunii, dar și maxima concentrare solicitată de împlinirea estetică a frumuseții sever controlate. Claudiu Istodor sugerează premisele stării, dar se instalează în ea, fără a mai izbuti apoi să-i „joace” accidentele dramatice. Simona Mihăescu are dificila misiune de a expune datele narațiunii și de a sugera intensitatea dramei. Tânăra actriță este

ezitantă în trecerile de la o postură la alta și, în acest spațiu al nesigurantei, își fac loc stridențele, vocea spartă, acțiunile scenice dezordonate.

Într-o partitură pe deplin meritată, Rodica Negrea face dovada marilor ei calități atât de rar prezente pe scenă, în ultima vreme. Femeinitatea ultragiată, nemulțumirea față de o viață a simțurilor lipsită de împlinirea sentimentelor, generozitatea cenzurată și luciditatea bine ascunsă alcătuiesc vizibilul și invizibilul personajului expus de actriță într-o formulă artistică fără fisuri. Rodica Negrea controlează personajul, lăsând tot timpul impresia că este pe punctul de a pierde acest control. Această „trăire periculoasă” o apropiere de spectator, dincolo de regulile și convențiile străine, dintr-o lume diferită. Trecerile de la „să vă povestesc cum este această femeie” la „eu sunt această femeie” antrenează privirea în profunzimea sufletului care palpită, reținut de presiunea decenței: a fi nefericit este înainte de toate o greșală de gust.

Mai sentimentală, mai vizibil patetică, Irina Movilă joacă un personaj limfatic și plângăreț, închizând totuși drama prin câteva accente puternice, în acord cu ritmurile partiturii. În spațiul de la Teatrul Act, incomod și trădător, actorii se ajută cu multe obiecte, poate prea multe. Manevrarea paravanelor-oglinzi propune

Rodica Negrea

excesive dificultăți în comparație cu beneficiul artistic.

Regizoarea este, cred, solidară cu tot ce se poate spune bun și rău despre acest spectacol cu ținută culturală sigură și cu momente intense de empatie.

Magdalena Boiangiu

Un fragment de rai balcanic

Cu o tradiție a comediei consfințită de festivalul a cărui a X-a ediție a avut loc la finele anului trecut, dar neconfirmată în ultima vreme de realizări scenice notabile, Teatrul Dramatic „Fani Tardini” din Galați oferă acum publicului fidel și oaspeților o istorie comică semnată Dušan Kovačević.

Colaborarea lui Claudiu Goga cu o destul de eclectică trupă, ce cuprinde actori de valoare și renume, dar și amatori – la propriu sau la figurat –, constituie un moment important pentru teatru. Din păcate, nu și pentru regizor, ale cărui izbânzi anterioare sunt evident deasupra acestei montări.

Alternând registre diferite, de la con-

TĂRÂMUL CELĂLALT de Dušan Kovačević ● **TEATRUL DRAMATIC „FANI TARDINI”** din GALAȚI ● Data reprezentației: 5 februarie 2001 ● Regia: Claudiu Goga ● Scenografia: Gabriela Bondărescu Catargiu ● Ilustrația muzicală: Petrică Dragomir ● Distribuția: Ioana Citta Baciu (Mătușa Anghelina), Cătălin Cucu (Petar), Gheorghe V. Gheorghe (Bărbierul), Liliana Lupan (Lepa), Dan Căpățână (Ivan), Corina Constantinide (Doctorița Elena), Carmen Duru/Crina Stoica (Milica), Petrică Păpușă (Doctorul Katić), Lucian Pânzaru (Marko), Cristian Gheorghe (Keser), Gabriel Constantinescu (Janko), Tudor Vlad Jipa (Rozmarin), Grig Dristaru (Profesorul Mihajlo), Lică Dănilă (Bata Calul) ș.a.

venția realistă la cea parodică, piesa tragicomică a autorului sârb se doarește a fi o radiografie dilatată a unui mic spațiu est-european – o țară, un orașel, o casă – în care se condensează esența umană a acestui colț de lume. Este povestea, bine scrisă, cu o morală simplă dar adâncă, a profeso-

rului Mihajlo care, spre regretul/bucuria/nepăsarea celor din jur, ajunge, în urma unui atac cerebral, pe „tărâmul celălalt”. Aici, întâlnirea cu soția, prietenii și vecinii este întreruptă de întoarcerea – pentru puțin timp – printre cei vii.

Această aventură fantastică începe

Tărâmul celălalt

Într-un convențional decor ce ne înfățișează locuința profesorului-arheolog. Ignorându-i agonia, celelalte personaje intră și ies din scenă în virtutea propriilor interese și generează tot soiul de încurcături. Încă din această fază putem desluși, grație modului scrupulos de lucru al lui Goga, potențialitățile textului: conturarea unor tipologii interesante, cărora actorii le dau viață – mai intens sau mai palid... Fiecare reușește, însă, măcar pentru câteva clipe, „să fie” personajul, să-i comunice substanța cu umor autentic. În rolul bărbierului-vraci de ocazie, Gheorghe V. Gheorghe, aici cu o fizionomie de Quasimodo, evocându-l, parcă, pe Charles Laughton în celebra peliculă, izbutește o creație inspirată. Ioana Citta Baciu, o altă efigie a scenei gălățene, conferă blândeii și stupidei Mătuși Anghelina o

candoare ce nu o va părăsi până la final.

În moarte clinică, Profesorul, personaj asimilat și construit perfect convingător de Grig Dristaru, ajunge, purtat de o luntre-gondolă suspendată, într-un cer de mucava: un rai balcanic mustind de patimile, încrâncenările și regretele vane ale celor ce-și trăiesc acolo nemuirea. Ecurile prezentului, pe care le află din gura mesagerului proaspăt descins de pe Pământ, furnizează pretextul revoltelor mărunte. Absurdul conviețuirii lor nu e dat de diferența de vârstă inversată – un tată mort tânăr și un fiu bătrân – sau de obiectele cu care au fost îngropați și care-i însoțesc, ci de plătutudinea care-i domină. Fiecare dintre cei de jos își are aici un corespondent – tată, frate sau soț –, iar relațiile dintre ei vădesc simțul lui Claudiu Goga pentru ridicol și ironie satirică.

Comicul frizează, și de această dată, burlescul, dublat de replici irezistibile, presărate, din când în când, cu câte un picant „soarele mă-tii!”.

În această a doua parte – cea mai reușită – se remarcă din plin Cristian Gheorghe (soldatul sârb, victimă cu războiul în sânge), într-un portret inteligent și susținut, și noua achiziție a trupei, promițătorul Tudor Vlad Jipa, în rolul țiganului lăutar, pată de culoare într-o Europă răsăriteană ai cărei exponenți sunt și brutarul expropriat, și medicul utopist, și umilul ucenic într-ale științei, ce poartă în spinare, ca pe un destin, creanga copacului de care s-a spânzurat.

Trezit la viață, eroul nostru se întoarce în casa lui deja vândută, purtând mesaje vindicative ale celor de dincolo. Agitația pe care o stârnește, prea mare, îl doboară, și acest cercetător pasionat va pleca defintiv. Luntrea îl coboară din nou în peisajul de un bleu idilic, ce se aseamănă cu străvechi ruine.

Și aici, și acolo domnește bălciul zgomotos al deșertăciunilor...

Dincolo de calitățile pomenite, întregul suferă de un exces de butaforie, de gaguri nu întotdeauna inspirate, de un stil simplist, cuminte – care aparțin tot regizorului.

Poate că această piesă și acest spectacol cu muzică de Bregović (cu care, de altfel, Kovačević s-a întâlnit pe genericul filmului lui Kusturica, *Underground*) ar fi „cerut” o adevărată nebunie scenică, grotescă și zguduitoare. Ar fi fost pe măsura așteptărilor iscate de talentul și sensibilitatea lucidă a lui Claudiu Goga. Așa, avem de-a face doar cu o simplă comedie, punând în valoare actori de valoare. Și asta, spre deliciul unui public care are, în mod cert, nevoie de teatru.

Octavian Saiu

Cu Idiotul în Europa

Scriam acum câțva timp despre eforturile Teatrului „Radu Stanca” din Sibiu – și mai ales ale directorului său, Constantin Chiriac – de a se ridica, prin ameliorarea dotărilor, prin repertoriu și prin calitatea montărilor, la înălțimea Festivalului Internațional de Teatru din urbe. În lunile trecute de atunci, instituția a căpătat altă înfățișare – întreg interiorul a fost refăcut, rearanjat, remobilat –, așa încât arată acum, într-adevăr, ca un teatru european; există și proiecte pentru modificarea exteriorului, nu

foarte atrăgător, al clădirii. Lucru și mai important, au fost contactați regizori de anvergură (printre alții, Silviu Purcărete) și actori de renume, care vor colabora cu teatrul sibian; unii lucrează deja aici. Rezultatele au început să se vadă, chiar dacă există încă dezechilibre și disfuncționalități deloc mici. Dar, cum Constantin Chiriac are darul nu prea des întâlnit de a transforma inimaginabilul în posibil, viitorul se anunță, la Sibiu, cel puțin interesant.